

Domov>Mreže usposabljanja, pravosodne mreže in agencije>Izobraževanje delavcev v pravni stroki>Gradivo za izobraževanje>Pravice otrok

Pravice otrok

Evropska komisija želi dati na voljo učno gradivo, ki bo koristno za delavce v pravni stroki za njihovo lastno uporabo in za vodje usposabljanj za delavce v pravni stroki kot vir za njihovo delo na področju otrokovih pravic.

Otrokom prijazno pravosodje

Pravosodni postopki v zadevah, v katerih so otroci žrtve in priče kaznivega dejanja

Boj proti trgovini z otroki

Boj proti pohabljanju ženskih spolnih organov

Otrokom prijazno pravosodje

Smernice za otrokom prijazno pravosodje (Svet Evrope)

Smernice za otrokom prijazno pravosodje obravnavajo vprašanja v zvezi z vlogo, mnenji, pravicami in potrebami otrok v sodnih in alternativnih postopkih. Smernice in spremni obrazloženi memorandum, ki jih je 17. novembra 2010 sprejel Odbor ministrov Sveta Evrope, se lahko uporabijo pri oblikovanju modulov usposabljanja. Na voljo so v [angleščini](#) in [francoščini](#), prevodi v številne druge jezike EU pa so na voljo [tukaj](#).

Priročnik o otrokom prijaznem pravosodju in pravicah otrok (Mednarodna mreža za otrokove pravice – CRIN)

Mednarodna mreža za otrokove pravice (Child Rights International Network – CRIN) je pripravila priročnik o pravici otrok do otrokom prijaznega pravosodja, ki vključuje primere dobre prakse, mednarodne in regionalne standarde, raziskave in druge vire. Priročnik je na voljo v [angleščini](#), [francoščini](#) in [španščini](#).

Priročnik o odvratanju od kazenskega postopka in alternativnih možnostih namesto pripora (UNICEF)

UNICEF je pripravil priročnik o sodnih postopkih in alternativnih možnostih namesto pripora, ki vsebuje napotke za zagotovitev, da so pravice otrok, ki so v navzkrižju z zakonom, zaščitene v skladu s členi 37(b), 40.1, 40.3(b) in 40.4 Konvencije o otrokovih pravicah. Priročnik zagotavlja praktične nasvete o tem, kako izvajati odvratanje od kazenskega postopka in alternativne možnosti namesto pripora, vključuje pa tudi primere projektov in druge vire iz različnih držav, ki naj bi pomagali pri praktičnem izvajanju zamisli.

Odvračanje od kazenskega postopka je pogojna preusmeritev otrok, ki so v navzkrižju z zakonom, stran od sodnega postopka proti drugačnemu načinu reševanja težave, kar omogoča, da številne težave – morebiti celo večino težav – obravnavajo nesodni organi, s čimer se preprečijo negativni učinki formalnega sodnega postopka in kazenska evidenca. „Alternativne možnosti namesto pripora“ se nanašajo na ukrepe, ki se lahko naložijo otrokom, ki so formalno obravnavani na podlagi sistema kazenskega pravosodja, tako v predhodni fazi kot v fazi obsodbe in ne vključujejo odvzema prostosti.

Priročnik je na voljo v [angleščini](#).

Mednarodna opazovalnica pravosodja za mladoletnike (IJJO)

Mednarodna opazovalnica pravosodja za mladoletnike (International Juvenile Justice Observatory – IJJO) je bila ustanovljena leta 2003 s ciljem spodbujati globalno pravosodje za mladoletnike brez meja. Opazovalnica IJJO prek svoje spletne strani spodbuja izmenjavo znanja in dobre prakse, virov informacij, ključnih raziskav in poročil. Sodeluje tudi pri razvoju usposabljanja na tem področju. Spletna stran je na voljo v [angleščini](#), [francoščini](#) in [španščini](#).

Medagencijski odbor za pravosodje za mladoletnike

Medagencijski odbor za pravosodje za mladoletnike (Interagency Panel on Juvenile Justice) vodi podatkovno zbirko, ki zagotavlja dober pregled razpoložljivega gradiva za usposabljanje na tem področju, z uporabo filtrov pa se lahko poiščejo orodja, priročniki in gradivo za usposabljanje. Podatkovna zbirka je na voljo v [angleščini](#), [francoščini](#) in [španščini](#).

Priročnik za usposabljanje na področju pravosodja za mladoletnike (Penal Reform International – PRI in UNICEF)

Namen priročnika za usposabljanje na področju pravosodja za mladoletnike je pomagati pri organizaciji usposabljanj o pravicah otrok. Priročnik je na voljo ponudnikom usposabljanj za strokovnjake, vključno s sodniki, odvetniki, tožilci, policijo, osebjem zaporov, socialnimi delavci in drugimi akterji, ki delajo z otroki, ki so prišli v navzkrižje z zakonom. Objavila sta ga Penal Reform International (PRI) in UNICEF.

Na voljo je v [angleščini](#).

Priročnik za usposabljanje o varstvu pravic otrok v sistemih kazenskega pravosodja (Penal Reform International – PRI)

Namen priročnika Varstvo pravic otrok v sistemih kazenskega pravosodja: priročnik za usposabljanje je zagotoviti izčrpen referenčni vodnik za osebe, ki delajo v različnih poklicih ali organih v sistemu kazenskega pravosodja. Modul usposabljanja je namenjen strokovnjakom in deležnikom, ki v okviru svojega dela sodelujejo pri usposabljanju, pomagal pa naj bi jim učinkovito predavati o načelih, predstavljenih v priročniku, in sicer z uporabo metodologije usposabljanja, ki temelji na izkušnjah.

Priročnik obravnava problematiko otrok, ki so prišli v navzkrižje z zakonom, in otrok, ki so žrtve ali priče. Vključuje tudi vprašanje otrok, pri katerih lahko obstaja tveganje, da bi se znašli v sistemu kazenskega pravosodja. V okviru teh področij je priročnik osredotočen na teme, kot so zaščita otrok, preprečevanje kaznivih dejanj, kazenski pregon, sodni postopki, obsodbe in rehabilitacija.

Priročnik je pripravila organizacija Penal Reform International in je na voljo v [angleščini](#).

Pravosodni postopki v zadevah, v katerih so otroci žrtve in priče kaznivega dejanja

Priročnik za strokovnjake in oblikovalce politike o pravosodnih postopkih v zadevah, v katerih so otroci žrtve in priče kaznivega dejanja (Urad Združenih narodov za droge in kriminal – UNODC)

Priročnik, napisan za strokovnjake in oblikovalce politike, naj bi državam pomagal na nacionalni ravni izvajati smernice o pravosodnih postopkih v zadevah, v katerih so otroci žrtve in priče kaznivega dejanja, ter druge relevantne mednarodne smernice. Temelji na mednarodni najboljši praksi pri obravnavanju otrok, ki so žrtve in priče kaznivega dejanja, v sistemu kazenskega pravosodja. Uporabljal naj bi se kot vodnik za oblikovalce politike in strokovnjake, ki se ukvarjajo z otroki, ki so žrtve in priče kaznivega dejanja, kot so sodniki, zdravstveno in podporno osebje, uslužbenci organov pregona, tožilci, socialni delavci, osebje nevladnih organizacij in učitelji. Priročnik je na voljo v [angleščini](#), [francoščini](#) in [španščini](#). Vzorčni zakon in z njim povezane opombe v zvezi z zadevno temo so prav tako na voljo v [angleščini](#).

Spletno usposabljanje o smernicah ZN o pravosodnih postopkih v zadevah, v katerih so otroci žrtve in priče kaznivega dejanja (UNODC in UNICEF)

Tega spletnega usposabljanja se lahko udeleži vsak strokovnjak ali oblikovalec politike, ki ga ta tematika zanima ali ki dela na področju podpore otrokom, ki so žrtve ali priče kaznivega dejanja. Tečaj so pripravili skupaj UNODC, UNICEF in Mednarodni urad za pravice otrok (IBCR) s podporo vlade Kanade. Na voljo je brezplačno na spletu, za dostop pa se je treba registrirati na spletni strani. Uporabnikom, ki opravijo vse zadevne preizkuse, se izda potrdilo o opravljenem usposabljanju. Tečaj je na voljo v [angleščini](#).

Boj proti trgovini z otroki

Smernice o zaščiti otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi (UNICEF)

V smernicah o zaščiti otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, so določeni standardi dobre prakse, ki temeljijo na mednarodnih politikah na področju človekovih pravic. Smernice obravnavajo zaščito otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, od njihovega prepoznavanja pa do okrevanja in ponovne vključitve, ter se lahko uporabljajo skupaj z drugimi smernicami in orodji, izdelanimi za pomoč pri preprečevanju trgovine z otroki. Na nacionalni in regionalni ravni bi se lahko uporabljale kot izhodišče za razvoj politik in praks ob upoštevanju lokalnih okoliščin, omejitev in virov. Namen smernic je pomagati vladam in državnim akterjem, mednarodnim organizacijam in nevladnim organizacijam ter drugim izvajalcem storitev. Smernice so na voljo v [angleščini](#).

Drugi viri o zaščiti otrok, ki jih je pripravil UNICEF, so na voljo [tukaj](#).

Priročnik za usposabljanje za boj proti trgovini z otroki zaradi prisilnega dela, spolnega izkoriščanja ali drugih oblik izkoriščanja (Mednarodna organizacija dela – ILO)

Ta priročnik za usposabljanje naj bi pomagal vladam, delavcem, delodajalcem in mednarodnim organizacijam ter nevladnim organizacijam v boju proti trgovini z otroki zaradi prisilnega dela, spolnega izkoriščanja ali drugih oblik izkoriščanja. Sestavljen je iz treh učbenikov (*Razumevanje trgovine z otroki, Ukrepi proti trgovini z otroki na ravni politike in širši ravni in Vprašanja postopka*), knjige s praktičnimi vajami in vodnika za posrednike. Priročnik je na voljo v [angleščini](#), [francoščini](#) in [španščini](#). Pripravila sta ga ILO in UNICEF ter je del splošne pobude ZN za boj proti trgovini z ljudmi.

Boj proti pohabljanju ženskih spolnih organov

e-učno orodje „Skupaj v borbi proti pohabljanju ženskih spolnih organov“ (UEFGM)

Pohabljanje ženskih spolnih organov je mednarodno priznано kot kršitev temeljnih pravic žensk in oblika zlorabe otrok. Tako kot katera koli druga oblika nasilja na podlagi spola pomeni kršitev temeljne pravice do življenja, svobode, varnosti, dostojanstva, enakosti žensk in moških, nediskriminacije ter telesne in duševne integritete, kot jo opredeljuje Svetovna zdravstvena organizacija.

E-tečaj „Skupaj v borbi proti pohabljanju ženskih spolnih organov“ (UEFGM) obravnava vprašanje pohabljanja ženskih spolnih organov v okviru zdravstvenih in azilnih služb. Delavce v pravni stroki bosta morda zanimala prva dva osnovna modula, ki vključujeta uvod v razumevanje pohabljanja ženskih spolnih organov kot vprašanja s področja človekovih pravic in posebne oblike nasilja na podlagi spola. Za delavce v pravni stroki, ki so specializirani za azilno pravo, bosta morda zanimiva posebna modula s področja azila.

Tečaj je na voljo v [angleščini](#), [italijanščini](#) in [portugalščini](#).

Zadnja posodobitev: 19/02/2019

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.